Posel

Židovské obce v Teplicích

שליח

Ročník 11 |číslo 4
Kislev 5778
Prosinec 2017

2017

קהילה יהודית

Chaim Kočí předseda Chevra Kadiša Praha ČR

Roš hašana neboli jom zikaron

Sváteční zamyšlení nad svátkem Roš hašana rabína Daniela Mayera

Roš hašana je památečním dnem – Jom zikaron, ve kterém vzpomínáme na stvoření světa. Tradice nás učí, že Hospodin započal své stvořitelské dílo 25. dne měsíce elulu a skončil je prvního dne měsíce tišri, kdy stvořil člověka. Jinými slovy výročí stvoření světa nepočítáme od prvního dne tvoření, ale až od šestého dne – 1. tišri, dne, kdy byl Hospodinem stvořen člověk. „VAJIVRA ELOHIM ET HAADAM BECALMO BECELEM ELOHIM BARA OTO ZACHAR UNEKAVA BARA OTAM“ - Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, muže a ženu je stvořil (Gn 1, 27).
Tora nás učí, že z těchto prvních dvou lidí, které Bůh stvořil, z Adama a Evy pocházejí všechny národy světa. Z tohoto učení vyplývá, že i když se lidé během věků rozdělili na stovky národů, které se od nich liší jazykem, zvyky, kulturou, náboženstvím i barvou pleti, všichni lidé jsou si rovni, neboť všichni mají společné prarodiče Adama a Evu.
Roš hašana – Nový rok je památným dnem stvoření člověka, je tedy v širším měřítku i svátečním dnem veškerého lidstva. Člověk není pouze nejdokonalejším ze všech tvorů, kteří žijí na naší planetě. Jeho výjimečnost spočívá především v tom, že Hospodin mu ve své nesmírné milosti dal vládu nad ostatními živými tvory země a že člověk byl jediným tvorem, který poznal podstatu své existence. Midraš nám praví, že když Bůh stvořil Adama, přišla k němu všechna zvířata a poklonila se před ním, protože myslela, že Adam je stvořil. Adam jim však řekl: „Vy si myslíte, že jsem vás stvořil já?! Kdepak, pojďme nyní, poklekněme, pokloňme se a vzdejme úctu Bohu, našemu Tvůrci.“

Pro čtvrtletník Posel připravil:
duchovní ŽOT ŠANA TOVA UMETUKA 5778

Kameny zmizelých a Daniel Meron v Teplicích

Židovská obec v Teplicích měla tu čest přivítat 04.09.2017 jeho excelenci pana velvyslance Státu Izrael Daniela Merona. Pan velvyslanec měl možnost prohlédnout si zázemí židovské obce v Lipové ulici 333/25, seznámit se s bohatou historií naší komunity a se současnými problémy obce. Po prohlídce obce se poklonil památce teplických Židů u památníku v Lipové ulici, kde duchovní ŽOT Tomáš Pulc přečetl El male rachamim za mučedníky. Poté se pan velvyslanec Daniel Meron odebral v doprovodu předsedy ŽOT Oldřicha Látala a místopředsedy ŽOT Michaela Lichtensteina na radnici, kde je přijal primátor města Teplic Jaroslav Kubera.
V 11:30 se zúčastnil pan velvyslanec Daniel Meron položení dvou kamenů zmizelých (stolpersteine), v ulici Karla Čapka 8 na památku Richarda Lederera a jeho ženy Elly Ledererové. Položení se zúčastnil i syn Richarda a Elly Ledererových, František Lederer (87), který jako jediný z rodiny přežil lodžské ghetto i vyhlazovací koncentrační tábor Osvětim.
Ve 12 hodin pak došlo k položení osmi kamenů zmizelých v ulici U Hadích lázní 16 na památku rodiny Flusserových, i zde se zúčastnili položení potomci této rodiny vnuk JUDr. Tomáš Kraus a pravnuk David Kraus, který je též členem naší židovské obce v Teplicích. David Kraus se pak před domem, ve kterém jeho předci před druhou světovou válkou bydleli, pomodlil El male rachamim.
V odpoledních hodinách čekala na J.E.velvyslance státu Izrael v ČR Daniela Merona prohlídka izraelské firmy Tivall. Firma Tivall se zabývá výrobou vegetariánských produktů v průmyslové zóně Krupka, na kterou pana velvyslance Merona doprovodil místopředseda ŽOT Michael Lichtenstein.
Položení deseti kamenů zmizelých v Teplicích proběhlo za velkého zájmu veřejnosti a médií. Položení Kamenů zmizelých v letošním roce se potýkalo s řadou problémů. Jedním z problémů bylo, že teplický občan bránil osazení těchto Kamenů do zámkové dlažby před domem, kde zavražděni tepličtí občané bydleli. Důvodem stížnosti byla údajna kluzkost mosazného povrchu, který je na Kámen zmizelých vlisován. Krajský úřad Ústeckého kraje a Magistrát města Teplice prověřili tuto stížnost a Rada města Teplice po jednání dala souhlas k položení. Výrobce však musel doložit certifikát a znalecký posudek o kluzkosti, či nekluzkosti povrchu těchto Kamenů zmizelých. Děkujeme všem, kteří se o osazení 30 Kamenů zmizelých zasloužili. Jsou to : David Kraus, Ondřej Pisch, Regionální muzeum Teplice, Magistrát města Teplice, KÚ Ústeckého kraje, NFOH ,Muzeum Yad Vashem (Izrael) a řada dalších osob a institucí.
Židovská obec v Teplicích v tomto roce položila Kameny zmizelých na těchto místech: Masarykova č.4 Ernestine a Sigmund Felix, U Císařských lázní č.7 Rudolf Perutz, v ulici 28.října č.19 Augusta Fischerová, 28.října č.13 Elsa Jutkowitzová, Masarykova č.50 Richard Pasch, Chelčického č.1 Oswald Kraus, Kollárova č.1 Margarethe Steinová, Kollárova č.19 Gerda Baierová, Duchcovská č.8 Max Konnstein, Vrchlického č.12 Alfred Urbach, U Hadích lázní č.16 Otto, Elsa, Anny, Luisa, Hans, Kurt, Trudy a Ruth Flusserovy, Sovova č.1 Oskar Ullman, Karla Čapka č.3 Theodor Hirsch, Karla Čapka č.8 Elly a Richard Lederer, Tylova č.10 Rudolf Korálek, Novákova č.8 Hugo Schling, Ševčíkova č.23 Erwin Kleiner, Ševčíkova č.19 Hugo Löbl, Kmochova cesta č.1 Jiří Fischmann, a Forsterova č.2 Friedrich Seidner.

tomaszot

Svátky Sukot v Teplicích

Svátky Sukot jsou jedny z nejkrásnějších a nejpůsobivějších svátků v rámci židovského liturgického roku. Dalo by se říci, že lidé v tuto dobu mají k sobě nejblíže, nejen tím, že svátky Sukot jsou těsně po Dni smíření Jom kipur, ale i tím, že dobrovolně stráví společně čas v malém prostoru suky. Naše židovská obec se sešla k společnému posezení v suce na třetí den chol hamoed, kdy nás navštívil Vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon se svou mladou chotí Ojunou.
Před samým posezením v suce jsme se sešli v modlitebně k odpolední bohoslužbě Mincha. Odpolední bohoslužby se staly přirozenou součástí všech shromáždění naší obce a jsou hojně navštěvovány nejen členy teplického minjanu, ale též příznivci obce. Bohoslužbu vedl chazan FZO Danny Vaněk, čtení z Tory provedl Vrchní zemský rabín K. E. Sidon, Kavod. Poctu být vyvolán ke čtení z Tory měli Cvi ben Becalel Hakohen, Chaim ben Heršl a Zelig ben Benjamin Zeev. Pozdvižení Tory bylo svěřeno členu představenstva obce Jochananu ben Chava, svázání Tory byl poctěn šámes synagogy Daniel ben Chajim Šlomo. Vyvolání k Toře před shromážděním obce je velká pocta, ale i služba Toře je srovnatelná se službou králi Králů. Dodatečně děkuji všem, že se svého úkolu zhostili se ctí.
Po bohoslužbě byli všichni přítomní pozváni na kiduš a malé občerstvení, do suky. Suka se během malé chvíle zaplnila do posledního místečka, že bylo potřeba dojít pro pár židlí, aby si i ostatní mohli přisednout ke vchodu do suky a mohli vyslechnout tři požehnání pronášená v suce a připravenou drašu Vrchního zemského rabína K. E. Sidona. Rabín Sidon pohovořil krátce o významu svátku Sukot a o krásné tradici čerpání vody v Jerusalémě v období Chrámu. Někteří využili možnosti požehnat nad lulavem s arba minim a splnit jednu z krásných micvot, které se vztahují k svátku Sukot. Svátky Sukot jsou plné přikázaní, které vložil Hospodin na bedra židovskému národu, pro jeho potěšení a k radosti z jejich naplnění.
Drašu simchat bejt ha-šo´va v upravené verzi připojujeme k tomuto článku.
Na závěr bych rád poděkoval všem, kteří se podíleli na stavbě suky a její výzdoby, tak i těm kteří připravili občerstvení a postarali se o skvělou náladu v suce. Slovy Michala Dostála, člena pražské židovské obce by se dalo říct „fajné svátky!“ Příští rok v nové a možná prostornější suce.

Více fotografií z posezení v suce najdete na naší webové adrese: www.kehila-teplice.cz/aktuality

Duchovní ŽOT

Simchat bejt ha-šo´va

(úryvek z Talmudu, traktát Suka 53a)

V dobách Chrámu byl součástí každé oběti obětní dar sestávající z mouky zadělávané v oleji (zvaný mincha) a lití vína. Takto připravený obětní dar byl na oltáři úplně spálen a též víno se nalilo na oltář.
Po sedm dnů svátků Sukot doprovázelo obřad každodenní ranní oběti lití vody a současně lití vína na oltář.
Obřad probíhal radostně stejně jako všechny ostatní micvot předepsané na svátek Sukot. Mišna Suka, kapitola 5. popisuje celodenní slavnosti, při nichž se rozlévala voda. Toto radostné slavení začínalo večer na sklonku prvního dne svátku Sukot po večerní oběti a po šest dnů chol hamoed s vyjímkou šabatu se pokračovalo celou noc až do ranního úsvitu.

Oslavy se konaly na nádvoří žen, kde se shromáždily desetitisíce lidí. Bylo tam rozestavěno mnoho velkých svícnů ze zlata, které osvětlovaly chrám. Toto světlo bylo vidět po celém Jerušalájim. Levité hráli na různé nástroje, na flétny, trouby, harfy a mnoho dalších, přitom největší znalci Tory a členové velkého Sanhedrinu uprostřed davu lidí tančili, vyhazovali do vzduchu pochodně a za letu je zase chytali.
Oslavy trvaly až do kuropění. Pak dva kohanim (tj. chrámoví kněží) zatroubili na trubky, aby ohlásili, že začíná den, a podle určitého ceremoniálu šli načerpat vodu z šiloašského pramene. Zde naplnili zlatou karafu o obsahu tří logů (asi 2 litry) a vrátili se zpět do Chrámu, kde se konala ranní oběť. Karafu s načerpanou vodou vrátili kohenovi, který měl nalít vodu na oltář. Kohen držel v pravé ruce karafu s vínem, a v levé ruce karafu s vodou, pak zvedl obě ruce, aby ho všichni přítomní viděli, a vychrstl obsah obou karaf na roh oltáře, odkud tekutiny společně stékaly k základu oltáře. V tomto okamžiku levité zanotovali píseň dne a obřad spěl ke konci.
Tyto radostné obřady se nazývaly Simchat bejt ha-šo´va („radost domu čerpání vody“). Naši učenci o Simchat ha-šo´va říkají: Kdo neviděl překypující radost těchto oslav, nikdy v životě neviděl opravdový svátek radosti.
Rabi Jehošua ben Chananja, který ještě žil v době Chrámu, vyprávěl: Když jsme se zúčastňovali svátku Simchat bejt ha-šo´va, nevěděli jsme, co je to spát! Za ranního úsvitu začala dlouho očekávaná ranní oběť, po ní modlitba, ranní přídavná oběť a na to pak přídavná modlitba. Poté jsme šli do učebny a pak jsme se shromáždili k slavnostní hostině, návazně se modlila modlitba mincha a po ní se obvykle přinášela večerní oběť a po této oběti Simchat ha-šo´va, která trvala až do rána!“ (Suka 53a)
Dnes, kdy je Chrám zničen, je ve zbožných kruzích a v ješivách zvykem shromažďovat se po večerech v suce a zpívat a tančit na paměť Simchat ha-šo´va. Verš za veršem se odříkávají „písně stupňů“ tj. žalmy 120 – 134. Takto ještě více respektujeme povinnost radovat se o svátku Sukot – „času naší radosti“.

Text viz.: Mark Stern, Svátky v životě Židů, vydalo nakladatelství Vyšehrad v roce 2002

Šabat Toldot s rabínem Sidonem

Na šabat Toldot se sešla naše židovská komunita k uctění královny Šabatu. Pozvání přijal i vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon se svou chotí rebecin Ojunou. Odpolední bohoslužbu vedl duchovní ŽOT Tomáš Pulc, večerní bohoslužbu pak už vedl pan rabín Sidon a všichni přítomní si mohli vychutnat opravdu sváteční šabatovou atmosféru, kterou navodil již prvními tóny Žalmu 95, „Lechu neranena," který otvírá šabatovou liturgii a navozuje sváteční atmosféru tohoto dne. Poté se konal v klubu ŽOT kiduš, na který byli všichni přítomní, srdečně pozváni. Po kiduši měl pan rabín Sidon krátkou drašu o sobotní sidře Toldot.
Ranní bohoslužba šachrit proběhla ve svátečním duchu za přítomnosti teplického minjanu. Bohoslužbu vedl opět pan rabín Sidon, a s mladickým elánem provedl též čtení z Tory, kde mu asistovali duchovní ŽOT Tomáš Pulc a Natan Kreissinger, člen PŽO. Aliju na šabat Toldot byli poctěni tito členové teplického minjanu: Cvi ben Becalel Hakohen, morejnu harav rabi Efraim ben Alexander, Chaim ben Heršl, Zelig ben Benjamin Zeev, Tomáš ben Jehudit, Natan ben Avraham a jako maftir byl vyvolán Tovje ben Avraham. Hagbe, pozdvižení Svitku Tory se ujal Jochanan ben Chava a glile svinutí a oblečení Svitku Tory bylo svěřeno šámesu synagogy Danielu ben Chajimu Šlomovi. Všem vyvolaným udělil vrchní zemský rabín K. E. Sidon mišeberach. Dále bych rád poděkoval, všem přítomným za jejich účast na bohoslužbě.
Po ranní bohoslužbě se konal kiduš v prostorách klubu ŽOT. Rád bych též poděkoval všem dárcům, kteří se na obou svátečních kiduších podíleli, „toda raba."

V pozdních odpoledních hodinách se konala ještě bohoslužba Mincha a po ní večerní bohoslužba na Mocei šabat s havdalou, bez většího zájmu naší členské základny, i tak se Šabat Toldot v Teplicích povedl nad očekávání dobře a rabín z Teplic odjížděl ve velmi spokojené náladě.
Na závěr bych rád napsal pár slov k sidře Toldot, která se tento šabat četla v synagoze: V sidře Toldot , Rivka – Jicchakova manželka po dlouhém období neplodnosti otěhotněla. Jenže její těhotenství nebylo v pořádku, protože v břiše pocítila nepokoj, jak se ještě její nenarození synové strkají v jejím lůně. Hospodin ji na to řekl: „V tvém břiše jsou dva národy, dvojí lid se od sebe oddělí z tvého lůna, jeden bude mocnější druhého a starší bude sloužit mladšímu." (Berešit, kap. 25, verš 23)
Při čtení hebrejského textu narazíme na zvláštnost, kdy slovo „gojim" se píše jinak než je ustálená podoba, a na místo vav se píše s dvojitým jud. Podle tradice je v Toře několik míst, kde se slovo jinak píše a jinak čte. Toto je jeden z příkladů. Správně se toto slovo vyslovuje gojim, ale píše se jako gejjim, což vysvětlíme podle Rašiho komentáře. Verš totiž má i jiný skrytý význam. Raši vysvětluje, že verš prorocky naráží na dva budoucí potomky Jicchaka, Jakoba a Ezaua. Slovo gojim psané s dvojitým jud mění význam slova na hrdí. Naráží se, zde na budoucí význam obou potomků.
V komentáři Rašiho pak čteme: Píše se to „gejjim", tedy „hrdí". Jde totiž o římského císaře Antonia a o rabína Jehudu ha-Nasi. Protože ani ředkev ani salát nikdy nechyběli na jejich stolech a to ani v parných dnech a ani v deštivých dnech. Chatam Sofer, významný bratislavský rabín k tomuto Rašiho komentáři říká je to zvláštní, že verš obsahuje proroctví do tak daleké budoucnosti, v jaké žili císař Antonius a rabín Jehuda ha-Nasi. Chatam Sofer ve své odpovědi nastiňuje paralelu s Chrámem. V Chrámu stál stůl na předkládané chleby a sedmiramenná menora. Stůl s předkládanými chleby symbolizuje hmotný či materiální požehnání. Sedmiramenná menora naopak představuje svým jasným světlem duchovní požehnání pro židovský národ. Odpověď na to je, že stůl s předkládanými chleby představuje ty, kteří podpírají Toru a poskytují podporu těm, kteří studují Toru.
Praotec Jakob je představitel duchovního světa a Ezau představuje materiální svět a jako bratři by měli vytvářet vztah, ve kterém se duchovní a materiální věci navzájem doplňují. Vztah mezi Jakobem a Ezauem tvoří vzorovou osu mezi židovským národem a ostatními národy světa. Podle jednoho komentáře Chatama Sofera by měl tento vztah vypadat takto: Potomci Ezaua i národy světa mají podporovat a povzbuzovat národ Izraele a pomáhat mu v úloze posvěcovat svět prostřednictvím dodržování Božích přikázání. A tímto bych pro dnešek skončil.
Sidra Toldot je inspirována knihou Gan Sofer, kterou sestavil bratislavský rabín Baruch Myers v roce 2003, podle díla Chatama Sofera, Chidušej Torat Moše.

Tovje

Dvojí setkání s Chaimem

Na pozvání duchovního ŽOT Tomáše Pulce přijel předseda Chevra Kadiša Praha ČR. Chaim Kočí. Chaim Kočí již v minulosti úspěšně spolupracoval a i nadále spolupracuje s Židovskou obcí v Teplicích na mnoha projektech, přednáškách, ale především je teplické obci nápomocen při zajištění tahary a věcí souvisejících s důstojným odchodem našich členů na věčnost.
První setkání se uskutečnilo 12. září tohoto roku, kde se s Chaimem Kočím mohla setkat široká veřejnost a naše členská základna na komentované prohlídce Kulturní památky židovského hřbitova v Soběděruhách. Duchovní ŽOT Tomáš Pulc zde krátce na úvod pohovořil o historii tohoto mimořádného místa. Předseda Chevra Kadiša Praha ČR Chaim Kočí povyprávěl o pohřebních tradicích a zvycích židovského národa. Na závěr seznámil přítomné se stavbou hebrejské epigrafiky a vysvětlil symboliku nacházející se na náhrobcích na židovském hřbitově v Soběděruhách. Potěšitelná byla velká účast a zájem ze strany veřejnosti a médií. Účastníci prohlídky se tak mohli dozvědět mnoho zajímavého z pohledu židovských zvyků a tradic souvisejících s pohřbem a s tím, jak se starat o pietu na židovských hřbitovech. Do budoucna počítáme s komentovanými přednáškami na židovských hřbitovech v Ústeckém kraji, na kterých se dlouhodobě pracuje či již prošly několika stupni revitalizace a obnovou hřbitovní plochy a je zde něco k vidění.

Druhé setkání s předsedou Chevra Kadiša, Chaimem Kočím se konalo v klubu ŽOT v Lipové ul. 333/25, v pondělí 27.11.2017. Přednáška na tajemné téma: Původ a význam rituálních pomůcek v judaismu přilákal nepatrně menší množství našich členů než předešlá akce v Soběděruhách. Je to škoda, protože přednášky Chaima Kočího bývají velmi zajímavé i pro lidi, kteří se hlouběji nezajímají o judaismus. Tentokráte přednášející Chaim Kočí vysvětlil a na obrázcích ukázal předměty denní potřeby, jako jsou natla, cicit, tfilin a další rituální předměty denního použití. Poté se dostalo na otázky a dotazy zúčastněných, čímž se beseda protáhla do pozdních hodin.
Na závěr bych rád poděkoval Nadačnímu fondu obětem holocaustu za finanční podporu obou akcí a též Chaimovi Kočímu za opravdu profesionální výkon při přednáškách a besedách. Rádi bychom i v příštím roce pokračovali v započaté práci v rámci židovského vzdělávání. O připravovaných akcích vás budeme průběžně informovat na našich stránkách: www.kehila-teplice.cz

Duchovní ŽOT

Pietní akt u památníku Rudoarmějců

15.9.2017 - 75. výročí

Vzpomínka je pro jednoho tšuva (náprava), pro druhého pokání, pro někoho jiného to je jenom povinnost zúčastnit se. Ať už jsou naše úmysly jakékoliv, je dobré na chvilku zastavit se a vzdát čest těm, kterým to po dlouhých letech nezájmu dlužíme.
V pátek 15.09.2017 jsme si připomněli na Novém židovském hřbitově v Teplicích 75. výročí od pohřbu „3 jüdische russische Soldaten“. Stojíme tu u hrobů nejenom těch třech, kteří tu byli osudný den pohřbeni jako Rudoarmějci a uvědomujeme si, že vlastně nevíme, kdo tu byl v letech válečných na okupovaném území připojenému k Třetí říši pochován. Víme jen, že se podle přípisu na volném listu papíru „nejedná o bojovníky hrdiny a že převoz nebude proveden“, dále známe jména všech jednadvaceti Rudoarmějců zde pohřbených a jedno datum (16.09.1942 – 15 hod.), podle něhož zde byli pochováni Rudoarmějci židovské národnosti, ale to je vše. Kdo byly opravdu tito lidé – nevíme. Možná tento pietní akt pomůže odkrýt jejich osud. Kolo času se dalo opět do pohybu. Ruský konzulát v Karlových Varech přislíbil finanční dotaci na zvelebení tohoto Pietního místa a opravu rozpadajícího se památníku, který vznikl pravděpodobně koncem 40-tých let minulého století. Důkazem toho, že jsme vykročili správným směrem je i tento den, kdy jsme se sešli, abychom uctili památku těchto obětí, které zde spočinuly: Michaela Lobanova, Alexeje Maslikova, Alexeje Brišanova, Ignáta Kiriluka, Ivana Fedosona, Tšukuscina Tišnochovského, Michaela Dšechalice, Trofina Škody, Nikolaje Pilipenka, Michaela Bersina, Ivana Dorina, Nikolaje Minakova, Ivana Sazepina, Ilji Goubova, Nikolaje Sitorenka, Mateje Laptena, Petra Sumulkina, Gregora Bondaletona, Nikolaje Sochozova, Timofeje Skorjenka a Petra Vlasenova.
Pietního aktu se zúčastnili představitelé Ruské federace zastoupené Generálním konzulem v Karlových Varech Michailem Ledenevem, první tajemníkem Velvyslanectví Ruské federace v ČR Valeriem Konovem, náměstkem ředitele Ruského střediska vědy a kultury v Praze Olegem Soluchinem, Anatolyjem Orlovem ze společenské organizace Kovčeg – Archa, která se stará o válečné hroby v České republice. Dále byli přítomni tajemník FŽO ČR Tomáš Kraus, předseda ŽOT Oldřich Látal, místopředseda ŽOT Michael Lichtenstein a mnoho dalších hostů a zástupců Ústeckého kraje.

Duchovní ŽOT

Historie mostecké židovské komunity

Obyvatelé židovského vyznání, respektive židovské národnosti, tvořili dosti početnou a společensky významnou skupinu obyvatel Mostu. Přesto patří jejich historie spíše mezi neznámé kapitoly v dějinách našeho města. Jedním z důvodů je násilné a nevratné přerušení života této komunity v období 2. světové války.

Židovská komunita, která se významným způsobem podílela na hospodářském a společenském životě města, během holocaustu prakticky zanikla a její život se už nikdy neobnovil v původním rozsahu. Studium problematiky je navíc omezené množstvím dostupných historických pramenů a jejich interpretací. Jedním z úkolů historického bádání této problematiky je přiblížení bohaté minulosti a významu, který obyvatelé židovského vyznání a jejich kultura zanechali.

Podle dostupných pramenů je v osídlení Mostu prokázaná přítomnost obyvatel židovského původu již ve 14. století. Součástí středověkého Mostu byla, stejně jako téměř každého královského města, židovská komunita žijící v uzavřené čtvrti, tzv. ghettu. Židovské osídlení se nacházelo za jihovýchodní městskou branou na Pražském předměstí. O lokaci židovského osídlení města napovídají až do poloviny 18. století užívané názvy „Židovská“ a „Malá Židovská“ ulice, které označovaly pozdější ulici Rozmarýnovou a Hvězdnou nedaleko III. náměstí. Místo, kde se nacházela tehdejší modlitebna, respektive synagoga, není známé.

O vnitřním životě místní židovské komunity během středověku toho moc nevíme. Pravděpodobně se nelišil od života židovských komunit v ostatních městech. Židé nepodléhali pravomoci městského rychtáře, ale spadali pod pravomoc zvláštního židovského rychtáře. Za povolení k pobytu a obchodování ve městě byli nuceni odvádět daň královské komoře. Židé byli také nuceni nosit zvláštní oděv a pokrývku hlavy. Na oblečení nosili žlutý odznak. Nebylo výjimkou také omezování jejich osobní svobody formou různých nařízení a zákazů.

Nejstarším písemným dokladem o přítomnosti Židů ve městě je dlužní úpis z roku 1393, který vystavil Boreš ml. pán na Rýzmburku (Oseku) svým věřitelům Ascherovi a Izákovi z Mostu. Dlužníky jmenovaného Izáka bylo kromě Boreše také nemálo mosteckých měšťanů a šlechticů z Čech a Saska. Saský vévoda a míšenský markrabě Fridrich, kterému byl v této době Most dán do zástavy, dal Izáka kvůli jeho sporům s věřiteli společně s jeho rodinnými příslušníky zatknout a jeho majetek zabavit. Izák během věznění zemřel a jeho syn Leb, který byl za úplatu propuštěný, se krátce nato odstěhoval i se svou rodinou do Litoměřic. Je možné, že tato aféra spolu s nepřátelskou náladou vůči Židům, kterou u obyvatel města vyvolala, byla důvodem, aby i ostatní Židé opustili město během let 1453 – 1456. Není zcela jasné, zdali Židé opustili město dobrovolně, nebo zda byli vyhoštěni.

Později vydaný dekret z 20. 6. 1464 vystavený králem Jiřím z Poděbrad zakazuje všem Židům pobyt ve městě a okolí v okruhu jedné míle (7,5 km). Zákaz byl vydaný na základě stížnosti zástupců města, že Židé městu škodili. Kam konkrétně mostečtí Židé odešli, se s jistotou neví. Podobná nařízení a vyhánění Židů z měst, ale i protižidovské pogromy byly běžnou součástí života středověké Evropy.

Náboženská a kulturní odlišnost židovské menšiny se stávala zdrojem mnoha předsudků ostatní populace. Město bylo za zákaz povinné odvádět králi poplatek 6 kop pražských grošů. Most byl od tohoto „židovského poplatku“ osvobozený až v roce 1482 králem Vladislavem. Zákaz pobytu byl obnovený 30. 3. 1549 Ferdinandem I.

Během období zákazu pobytu se směli Židé usazovat v některých okolních obcích a na panských statcích, a to při dodržení výše uvedené vzdálenosti od města. O pobytu Židů na Mostecku však máme informace až z poloviny 18. století. Židé, kteří se v těchto obcích usazovali, se zde stávali poddanými místní vrchnosti, jíž museli odvádět příslušné poplatky. Do poloviny 19. století byla židovské komunity v Hořanech, Lišnici a v Korozlukách. V těchto místech si zřizovali své modlitebny. Královské město Most navštěvovali pouze během dne, kdy si vyřizovali obchodní záležitosti a večer se vraceli domů, protože se ve městě nesměli zdržovat přes noc.

V Lišnici časem vznikla židovská obec s vlastní synagogou. Synagoga byla zrušená teprve v 80. letech 19. století poté, co se židovští obyvatelé z obce odstěhovali. Židovská komunita čítala podle úřední statistiky z roku 1861 celkem 82 osob. Ke zdejší synagoze byli přiděleni také Židé z okolních obcí Havraň, Koporeč, Židovice, Skyřice a Stránce. Největší židovská komunita na Mostecku se v polovině 19. století nacházela v Hořanech, kde podle statistik z roku 1861 žilo 109 obyvatel židovského původu.

Teprve až období Josefínských reforem znamenalo jisté uvolnění tlaku vůči Židům ze strany státu a daly jim určitá práva v oblasti vzdělání a podnikání. Výraznější posun v postavení Židů znamenal revoluční rok 1848 a nástup Františka Josefa I. na trůn. V této době korozlucký Žid Leopold Mendl kupuje v Královském městě Mostu dům č. p. 332. Byl tak prvním Židem, který se usadil na území města. Po uzavření Konkordátu s Vatikánem za papeže Pia IX. v roce 1855 byli Židé znovu zbaveni svých práv a nesměli s výjimkou majitelů domů v Mostě přenocovat. Plná občanská práva získali až souborem ústavních zákonů přijatých v průběhu roku 1867. Židé z okolních obcí se poté začali stěhovat do města, kde se věnovali zpočátku převážně obchodu s obilím a dobytkem.

Po více než 400 letech se ve městě znovu tvoří komunita občanů židovského vyznání. V roce 1864 byla postavena modlitebna, a v roce 1868 vznikl Spolek pro modlitebnu se státním statutem, a brzy na to také novodobá Židovská náboženská obec. Prvním předsedou židovské obce byl Abrahám Hirsch, který se zasloužil o výstavbu synagogy. Mostečtí Židé do té doby navštěvovali synagogu v Hořanech. Základní kámen synagogy byl položen 24. 8. 1872 a ke slavnostnímu vysvěcení došlo 22. 9. 1873. Synagoga a Židovská náboženská obec se nacházely na náměstí Sv. Anny.

V roce 1874 byl uveden do funkce první rabín dr. Alexander Kisch. Rabín byl odpovědný především za náboženský život obce. Významnou osobností židovské obce byl její pozdější předseda soudce dr. J. Spitz, který byl jako první člen židovské komunity zvolený do mosteckého městského zastupitelstva. V roce 1887 se zasloužil o vnitřní výzdobu synagogy a za své zásluhy byl dokonce dekorován řádem Rytířského kříže od císaře Františka Josefa I.

Roku 1878 byl v Souši na úpatí vrchu Hněvín založený židovský hřbitov, na němž je pohřbena řada významných osobností Mostecka. Hřbitov je dnes jedinou památkou na dříve prosperující židovskou komunitu na Mostecku.
Spolu s rozvojem města se rozrůstal také počet zde žijících židovských obyvatel a zdejší Židovská náboženská obec se v dané době stala jednou z největších v Čechách. Členové židovské komunity působili v mnoha oborech a postupem doby se řadili k nejvýznamnějším obyvatelům města. Vedle výše jmenovaných k nim náleželi např. komerční rada Sigmund Woditschka – vlastník obchodního domu na I. náměstí, Karl Kohn – majitel továrny na nábytek a Karl Spitz – majitel mostecké porcelánky. V roce 1861 se k izraelskému náboženství hlásilo 15 osob. Během sčítání z 15. února 1921 uvedlo židovskou národnost 188 osob a příslušnost k izraelskému náboženství 737 lidí. Na konci dvacátých let 20. století dosahuje počet židovských obyvatel Mostu maxima. Podle některých údajů se mohlo jednat až o 1260 osob.
Novodobý rozvoj mostecké židovské komunity byl výrazně narušený nástupem fašismu. Programový antisemitismus nacionálně socialistického Německa poznamenal život všech obyvatel židovského původu, kteří náleželi do jeho mocenské sféry. Podle údajů o počtu obyvatel žilo v Mostě k 31. 5. 1941 už jen 41 obyvatel židovského původu. Zbylé židovské obyvatele města, kteří neemigrovali, gestapo v zimě 1941 – 42 sestěhovalo a jejich domovy zabavilo. Mostecká židovská komunita, která se významně podílela na historii a životě města, tím prakticky zanikla.
Po 2. světové válce byl díky židovským optantům krátce obnovený život židovské náboženské obce. Tito židovští dosídlenci, se zde neusadili natrvalo a většina v roce 1948 emigrovala do nově vzniklého Státu Izrael, či jinam. V 50. letech v rámci reorganizací židovských obcí v Československé socialistické republice, byl statut obce změněn na synagogální sbor pod patronací Židovské náboženské obce v Ústí nad Labem. Synagogální sbor v 70. letech 20. století z důvodu malé členské základny zanikl, a to k datu 01.11.1971, kdy Synagogálnímu sboru v Teplicích předali inventář zrušené modlitebny na adrese Stalinova 33 Most, poté se s pověřením Židovské náboženské obce v Ústí nad Labem starali o židovský hřbitov v Souši, viz. dochované archivní dokumenty v majetku ŽOT. Posledním předsedou synagogálního sboru byl Josef Mühlstein z"l. (20.05.1903 – 10.01.1978). Po smrti Josefa Mülhsteina jakákoliv činnost synagogálního sboru končí. Důsledkem konce synagogálního sboru mohla být i necitlivá likvidace starého historického Mostu, v jeho důsledku došlo k velkému přesunu lidí do jiných lokalit. V současné době žije na Mostecku druhá nejpočetnější židovská populace v Ústeckém kraji, organizačně se hlásí k Židovské obci v Teplicích.

Dle dostupných informací Oblastního archivu v Mostě připravil: toms69

Zpráva o revitalizaci židovských hřbitovů

Podzim je ve znamení úklidových prací a sekání náletových křovin a rumištních travin na našich židovských hřbitovech v severozápadních Čechách. Boj s bujnou vegetací nás každoročně stojí hodně sil, které bychom mohli věnovat na obnovu a narovnání vyvrácených stél a dalších terénních úprav, které jsou potřeba na některých hřbitovech provést a zatím se na ně nedostalo. Každoročně nás trápí stále dorůstající výhonky akátů. Likvidace těchto náletů nestačí jen dvakrát do roka posekat, je nutné přikročit i k jiným účinnějším prostředkům likvidace.
Podzimní práce na hřbitovech v Širokých Třebčicích, Drahonicích, Podbořanském Rohozci a v Mašťově proběhly ve dvou termínech od září do října 2017. Celkem se během šesti pracovních dnů odpracovalo více než 300 hodin při sekání ploch zarostlými travinami a dalšími nálety a na narovnávání třiceti dvou náhrobních stél v lokalitě židovský hřbitov Mašťov. Podařilo se zachránit i několik málo pozdně barokních stél, které byly rozlomeny na kusy pískovcových bloků, které se nacházely na vícero místech židovského hřbitova. Tyto cenné náhrobní Kameny byly citlivě slepeny, dvousložkovým rychle schnoucím tmelem a vztyčeny na ploše hřbitova. Na druhou stranu jsme nevratně přišli o dva pískovcové bloky, které se vlivem vlhkého prostředí, ve kterém byly dlouhou dobu vystaveny, rozpadly a rozsypaly na velmi malé části. I taková už je realita.
Na starém židovském hřbitově v Letově se pokračuje se stavbou obvodového zdiva. Dnes už je jasné, že se práce protáhnou minimálně do začátku prosince 2017. Průtahy jsou zapříčiněny deštivými dny v druhé polovině měsíce září a v říjnu, kdy se musely kvůli podmáčenému terénu na několik dní pozastavit. V příštím roce bychom rádi vyčistili od náletových keřů nový židovský hřbitov v Liběšicích – Dubčanech. Na starém židovském hřbitově v Liběšicích u Žatce, který spravuje už druhým rokem Matana a.s, se i v letošním roce udělal kus poctivé práce a celá plocha hřbitova je vyčištěná a zbavená náletové vegetace. Práce v těchto lokalitách budeme i nadále sledovat a naše čtenáře informovat jak na webových stránkách, tak prostřednictvím čtvrtletníku Posel.
Práce na židovských hřbitovech v Širokých Třebčicích, Drahonicích, Podbořanském Rohozci byly provedeny tak jako v minulých letech firmou Zacharda. Na židovském hřbitově v Mašťově v součinnosti s místní firmou Dokomak a firmou Zacharda, pod dohledem duchovního ŽOT Tomáše Pulce. Projekt revitalizace a obnovy židovských hřbitovů na Podbořansku a Kadaňsku by nebyl samozřejmě možný bez finanční podpory NFOH.

Duchovní ŽOT

Zapomenutý pozdrav z Anglie

Při úklidu mého pracovního stolu na Židovské obci v Lipové ul. 333/25 jsem objevil anglicky psaný dopis od pra, pravnuka teplického rabína Davida Picka, s velmi krkolomným překladem z googlového překladače. Dopis začíná takto:
Dobrý den a pozdrav z Anglie.
Je mi líto, že angličtina je můj jediný jazyk, jen jsem chtěl napsat pár řádků, pozdravit a představit se. Já jsem David Pick, pojmenovaný po mém předkovi rabínu Davidu Pickovi.
V poznámkách Dr. Marian najdeme několik poznámek týkajících se rabína Davida Picka a jeho působení ve funkci krajského rabína pro litoměřický kraj. Tyto poznámky se týkají ústecké židovské komunity. „Ve čtrnáct hodin 5. listopadu 1866 byl položen zakládající kámen na nově založeném izraelitském hřbitově v Ústí nad Labem a slavnostně otevřen. Nově zformovaný židovský kultovní spolek odkoupil pozemek pro hřbitov u silnice na Klíše, pro potřeby místní komunity od ústeckého občana a městského úředníka Johanna Lumpeho. Úvodní řeč za přítomnosti členů místní komunity a císařsko - královského úřednictva, zástupců Královského města Ústí nad Labem a dalších významných hostů pronesl předseda židovského kultovního spolku v Ústí nad Labem (MUDr. Angelus Bauer z Teplic), po něm vystoupil se svým chvalozpěvem v hebrejštině teplický krajský rabín David Pick, tato řeč byla později vydána tiskem na Paměť této významné a bohulibé události. Zde následuje poznámka, že „teplický kantor zpíval jasným hlasem.“
Text dopisu pokračuje, že ve stejném roce židovský kultovní spolek koupil dům na Wallstrasse, čímž je míněná Malá Hradební ulice čp. 154, kde plánuje obec postavit do budoucna synagogu. Dne 18. října 1869 byly potvrzeny stanovy židovské obce v Ústí nad Labem. První záznam v rejstříku je ze dne 29. července 1870, stavba synagogy začala 1. dubna 1880. V té době bylo v ústecké židovské obci 30 židovských rodin, těmto rodinám se podařilo vybrat potřebných 26 000 zlatých ke stavbě synagogy. Slavnostní otevření se konalo 29. srpna 1880.
Rabín David Pick (1805 Ckyně – 1878 v Teplicích) byl svým zaměřením reformně konzervativním rabínem, podporoval zavedení synagogální hudby a varhan do synagog v rámci bohoslužeb. Byl ženatý s Antonií Pick, rozenou Tadesco, z manželství se jim narodili dva synové Emil a Arthur.
Původ rodiny Picků můžeme vystopovat po otcovské linii až k Mošemu Pickovi, který se narodil podle rodinné tradice v roce 1680 v Langendorfu, jeho synem byl Abrahám Pick narozený v roce 1710, jeho synem byl Mojžíš Pick narozený v roce 1763. Syny Mojžíše Picka byli Salomon Pick narozený 1795 a David Pick narozený v roce 1805. David Pick měl pak dva syny Emila a Arthura. Arthurovi se pak v roce 1901 v Berlíně narodil můj otec Felix Walter Pick, který v roce 1939 emigroval z rasových důvodů do Velké Británie. V té době byl nacisty vězněn a pronásledován pro svůj původ a pro své postoje. V nové domovině se pak oženil s mojí matkou.
Dopis končí slovy: „Doufám, že mé informace Vám budou nějak k užitku, posílám srdečné pozdravy od celé mé rodiny.“
David Pick – Nottingham – Anglie
Dopis není nijak datovaný, takže nemůžeme určit, jak dlouho dopis v šuplíku ležel, ale i tak je podle mě vhodné abychom text dopisu i s velkým zpožděním otiskli v našem čtvrtletníku Posel a seznámili s ním naše čtenáře. K dopisu připojuji i kabinetní fotografii rabína Davida Picka. Pokud se nám podaří zjistit další podrobnosti o osobnosti teplického a krajského rabína pro Litoměřický kraj Davida Picka, rádi vás budeme informovat.
Rád bych na závěr napsal pár řádek o reformních snahách, které začaly v Německu a které se nevyhnuly ani českému pohraničí s majoritním německým obyvatelstvem, do kterého patřily i Teplice. Na začátku 19. století se spolu se začleňováním židovského obyvatelstva do německého kulturního prostoru přišlo též s požadavkem přizpůsobování se v náboženské oblasti. Dodržování a trvání na židovské tradici se po uvolňování sociálního tlaku židovských obcí stalo věcí osobního rozhodnutí u jednotlivců. V zájmu zachování jednoty celého společenství mnozí začali považovat za nutné reformovat bohoslužby, do popředí se začala dostávat stále více v rámci bohoslužeb němčina. V tradičních židovských obcích se dostala do popředí i synagogální hudba s varhanami a chrámovými zpěvy. Množily se též požadavky na zkrácení liturgie, v sidurech (modlitebních knihách), se začínají vedle hebrejštiny používat národní jazyky. Německo – hebrejský sidur poprvé vydal „Izraelský chrámový spolek v Hamburku“ v roce 1819, česko - hebrejský text se objevil poprvé v roce 1847 ve Vídni. Boj ortodoxních kruhů proti používání němčiny a varhanní hudby při bohoslužbách v tomto geograficky vyhrazeném prostoru byl odsouzen k nezdaru. Její vliv můžeme pozorovat i dnes. Na židovské náboženské obci v Teplicích takovými propagátory byly 19. století rabíni Zachariáš Frankel, o kterém si napíšeme více v některém dalším čísle čtvrtletníku Posel a rabín David Pick, který zastával funkci městského a krajského rabína se sídlem v Teplicích od roku 1836 – 1878. Tito rabíni v dobré víře svými rozhodnutími zapříčinili pozdější náboženský úpadek své obce. Brány jazykové a náboženské asimilace se otevřely a už je nešlo zavřít. Na druhou stranu, začal zlatý věk židovské prosperity. Nikdy v historii se nepostavilo více synagog a nevydalo více dvoujazyčných modlitebních knih. Prostě každá doba má své pro a proti.

Pro čtvrtletník Posel připravil: Tovje

Životní příběh jednoho studenta z teplického gymnázia

Sepsal: Karel Schling

Historie má mnoho podob, a v listopadu tohoto roku už uplynulo 65 let od jednoho z největších neblaze proslulých procesů, které se v této zemi v novodobých dějinách konaly. Před Nejvyšším soudem v Praze tehdy stanulo čtrnáct obžalovaných komunistických funkcionářů. Mezi nimi byl i můj otec Otto Šling. Soud odsoudil jedenáct z nich k trestu smrti, k propadnutí majetku a ke ztrátě čestných práv občanských. Všichni obžalovaní se vzdali práva na odvolání a poté, co prezident Klement Gottwald zamítl jejich žádosti o milost, byli 3. prosince 1952 popraveni.
Tento článek se nezabývá historií procesu se Slánským a spol., protože ta již byla mnohokrát popsána, ale snaží se přiblížit, jaký Otto Šling vlastně byl a co jej, jako syna továrníka, přivedlo ke komunismu. O tom, proč vlastně skončil na šibenici, přemýšlím od okamžiku, kdy mi skupina chovanců v dětském domově vmetla do tváře větu: Tvůj otec je zrádce!
Otto Šling se narodil 24. srpna 1912 v Nové Cerekvi v rodině zámožného židovského továrníka Emila Schlinga. Po první světové válce se rodina přestěhovala do Teplic v Čechách, neboť můj dědeček se stal spolumajitelem továrny na papírové zboží v Podmoklech u Děčína. Do Teplic se stěhovali proto, že se považoval za Čecha a nechtěl bydlet v Děčíně, který byl převážně německý. Zároveň si „počeštil“ jméno z německého Schling na Šling. Přesto nepovažoval za důležité požádat o změnu jména v matrice, a nadále se tedy oficiálně jmenoval Schling, ale sám se psal česky Šling. Podle potvrzení Státního úřadu statistického z 5. listopadu 1938 mu byla při sčítání lidu v roce 1930 zapsána národnost česká. Jeho děti ovšem studovaly na německém gymnáziu v Teplicích. Existoval pro to jednoduchý důvod – jiné tam v té době totiž nebylo. O dětství mého otce není téměř nic známo. Víme, že chodil do české obecné školy v Trnovanech a dostával dobré známky. Kdo byli jeho spolužáci, jaké měl zájmy, kde trávil prázdniny a s kým se kamarádil, nevíme. Můžeme jen spekulovat, jak dalece prostředí, ve kterém vyrůstal, ovlivnilo jeho rozhodnutí stát se komunistou. Na druhé straně nesmíme zapomenout na fakt, že vyrůstal v severních Čechách, které byly etnicky rozděleny mezi Čechy a Němce. V době, kdy začal být aktivní v Komsomolu, komunistické organizaci mládeže, naplno propukla velká hospodářská krize. Rodina byla liberální a spíše sekulární. Emil Šling byl v mládí sociálním demokratem a vždy tuto stranu i volil. Alespoň tak to otec uvádí v životopise, který napsal krátce po svém zatčení, dne 6. 10. 1950.
Můžeme usuzovat, že otec byl od mládí rebel. Jaký byl, ilustruje historka z doby jeho studií na gymnáziu. Při hodině němčiny jim učitel vykládal o Wagnerových Nibelunzích. Aby demonstroval, jak vypadá správný germánský bohatýr, ukázal na blonďatého modrookého žáka a prohlásil: Takhle vypadal Siegfried. Ten žák povstal a pravil: Promiňte, pane profesore, ale já jsem Žid. Tím žákem byl můj otec – Otto Šling.
Ve dvanácti letech se na teplickém gymnáziu stal členem kroužku, který se seznamoval s marxistickou literaturou. Vedl ho Fridriech Kassovicz. V říjnu 1924 vstoupil do komunistické mládeže a od svých patnácti let byl velmi aktivním členem Komsomolu. V té době se seznámil mimo jiné s Bedřichem Geminderem, Marií Švermovou a Ervínem Polákem. Všichni byli v 50. letech souzeni v politických procesech.
Ke komunismu ho pravděpodobně přivedla směs mladické vzpoury proti starým pořádkům a touha účastnit se budování lepšího světa. Zdánlivě k tomu neměl žádný důvod. Pocházel z dobře situované továrnické rodiny. Za svého mládí nikdy nepoznal hmotnou nouzi a studoval na dobrých školách. Po gymnáziu byl přijat na Univerzitu Karlovu v Praze, kde studoval medicínu. Ovšem vyrůstal v době poznamenané první světovou válkou. Poválečný svět procházel radikálními změnami. Stará impéria se rozpadala, dělnické masy chtěly dosáhnout lepšího údělu a na východě vznikl nový stát dělníků a rolníků. Je zcela logické, že mladí toužili po změně existující společnosti. V té době marxismus zákonitě přitahoval ty, kteří věřili, že je možné vybudovat lepší a spravedlivější svět bez válek a bídy, kterou kolem sebe viděli. Musíme si uvědomit, co znamenala světová válka pro mladou radikální generaci ve 20. a 30. letech minulého století. Byl to pro ně důkaz, že „starý svět“ selhal a že je nutné a možné nahradit ho lepším systémem. Navíc přišel krach na newyorské burze a velká hospodářská krize a s ní spojená masová nezaměstnanost. Pro člověka ovlivněného marxismem to byly důkazy, že starý svět musí být zbořen, aby mohl vzniknout nový a lepší. Ten „nový“ se rodil v Sovětském svazu. V době mezi válkami sloužil jako zářný vzor lepšího světa. Málo bylo známo o krvavém režimu, který Stalin a jeho pochopové v Sovětském svazu nastolili. Negativní zprávy o tomto režimu byly ignorovány jako nepřátelská propaganda. To byly asi důvody, proč se otec vrhl po hlavě do politiky. Od svých patnáctých narozenin postupně zastával různé funkce v Komsomolu, účastnil se zakládání organizací mládeže ve sklárnách a pracoval v Mezinárodní dělnické pomoci. V roce 1930 nebo 1931 se zúčastnil jejího sjezdu v Berlíně. Velký vliv na něho měl také Karel Kreibich, jeden ze zakladatelů KSČ, který se stýkal s rodinou Šlingů. Otcovo tíhnutí ke komunismu vyvolalo v rodině spory, ale on neustoupil. V osmnácti letech vstoupil do strany. Dědeček asi s jeho členstvím v Komsomolu a KSČ nesouhlasil, přesto ho finančně podporoval. Dokonce prý jednou prohlásil, že je platícím členem strany. Během studia medicíny na německé části Karlovy univerzity se věnoval stranické činnosti. Podle již zmiňovaného životopisu pracoval v ilegálním aparátu strany, který se zabýval prací v armádě, kdy jeho vedoucím byl Bedřich Hájek (Karpeles), později jeden ze spoluobžalovaných v procesu se Slánským. Po rozpuštění Komsomolu byl otec z této pozice odvolán a stal se vedoucím mládeže v ilegálním aparátu strany pod vedením Ervína Poláka, později vedl ochranu před provokatéry a zastával další funkce. Výčet jeho tehdejší činnosti je dosti rozsáhlý a jeho studia to muselo velmi negativně ovlivňovat. Jako Žid z bohaté rodiny byl ve straně handicapován. Jeho „buržoazní“ původ mu musel působit mezi komunisty potíže. Protože byl ale velice ambiciózní a chtěl se prosadit, ochotně vykonával všechnu práci, kterou po něm strana chtěla, aby dokázal, že je pravým komunistou. Stal se členem strany, jejímž cílem bylo – řečeno slovy Karla Marxe – „vyvlastnit vyvlastňovatele“, a vlastně byl ochoten vyvlastnit i svou vlastní rodinu. Při vší práci, kterou pro stranu vykonával, ale dokázal studovat s výborným prospěchem. Celkem dokončil osm semestrů medicíny. Poté odjel do Španělska jako příslušník polního lazaretu Jana Amose Komenského. Zásadní zlom v jeho životě, a dá se říci počátek jeho tragického konce, nastal, když vypukla španělská občanská válka. Tehdy skončil s medicínou a dal se na dráhu profesionálního revolucionáře. Z pověření strany, jmenovitě Rudolfa Slánského, se stal členem Výboru na pomoc demokratickému Španělsku. Ten založil Emanuel Viktor Voska, jedna z tragických postav československých dějin. Voska byl Čechoameričan, který za první světové války pracoval jako zpravodajský důstojník americké armády. Jeho prvotním cílem, dá se říct, celoživotním posláním, byl boj proti německé hrozbě. Spolu s Masarykem se zasloužil o to, že se prezident Wilson a americké veřejné mínění stavěli kladně k myšlence samostatného státu Čechů a Slováků. Masaryk po válce přesvědčil Vosku, aby se vrátil zpátky do vlasti. Protože Voska byl přesvědčený demokrat a rozeznal hrozbu, kterou znamenala angažovanost nacistického Německa ve španělské občanské válce, založil výše zmíněný výbor. Otec

Otec měl na starost organizaci polního lazaretu Jana Amose Komenského, který výbor poslal na pomoc Španělské republice. Zajímavé je, že ho v té době neměla pražská policie podchyceného jako komunistu. Alespoň to vyplývá z policejního šetření z 24. 4. 1936, které přímo uvádí, že je antifašista, avšak nebylo nic známo o jeho členství v některé politické straně. Zdá se to podivné, ale bylo to možné. Musíme si uvědomit, že v té době byl angažován v ilegálním aparátu strany a nebyl jejím význačným funkcionářem. Jak dalece byl zapálen pro stranu, ukazuje fakt, že když tehdy požádal svého otce o finanční pomoc a ten ho odmítl s tím, že straně věnoval již dost peněz, nechal si od něj vyplatit dědictví a celé ho věnoval polní nemocnici. Na cestě do Španělska koupil za tyto peníze dvě sanitky. Protože ale ve Francii platilo embargo na veškerý vojenský materiál pro Španělsko, použil při jejich koupi jméno rodinného přítele, u kterého v Paříži přespával. Ten později vypovídal, že se objevil Otto a jako obvykle někam zmizel. Za pár dní mu volali z továrny Renault, že sanitky, které si objednal, budou dodány. Protože otce znal, slušně poděkoval za dobrou zprávu, a když se Otto objevil, zeptal se ho, co to znamená. Ten s nevinnou tváří prohlásil: Promiň, já ti to zapomněl říct. Mně by ty sanitky neprodali. I v tom se projevila jeho povaha. Když už se do něčeho pustil, tak to dělal naplno a snažil se prosadit svou. Když něco nešlo přímo, zkusil to oklikou. Zřejmě pro tyto vlohy mu strana dala v letech 1934–1937 za úkol organizování přechodů hranic pro rakouské komunisty a transport komunistů přes Německo do SSSR. Mimo jiné převedl přes hranice i Václava Kopeckého.

V roce 1945, už jako brněnský tajemník strany, využil svých zkušeností s převáděním lidí přes hranice, když dostal za úkol dostat do Rakouska člověka bez dokladů. Dotyčnému se podařilo z Rakouska utéct a přežít válku, ale po jejím skončení neměl doklady a ani Sověti, ani Američané ho nechtěli do Rakouska pustit. A tak mu otec nechal vystavit doklad, že se jedná o jugoslávského válečného zločince, a dva příslušníci StB ho eskortovali přes Vídeň. Tam ho opustili a vrátili se zpátky do Brna. Organizování polní nemocnice trvalo tři měsíce. V květnu 1937 lazaret dorazil do Španělska. Otec tam neodjel jako medik, i když k tomu měl kvalifikaci, ale jako politický komisař. Tehdy se stal definitivně komunistickým funkcionářem. Od té chvíle cokoliv dělal, v jakékoliv funkci zastávané před válkou, během války či po ní, dělal na příkaz komunistické strany. Ve Španělsku sloužil až do března 1938. Zasáhla ho střepina do plic, dostal tyfus a byl zasypán při bombardování. O jeho působení v lazaretu existují svědectví bývalých interbrigadistů, ale ta byla získána až po jeho zatčení. Jediné, o co se StB v říjnu 1950 a později zajímala, bylo získat důkazy o jeho špionážním spojení a „špatném“ charakteru. A tak tyto výpovědi nelze brát příliš vážně. Například jakýsi Nekola z ministerstva vnitra uvedl: O Slingovi se říkalo, že když měl jít do boje, tak vypustil z tanku benzín. Pak ho soudili a vyhnali z interbrigády. Toto svědectví nelze brát vážně, protože není věrohodné. Otec jednak nesloužil u tankistů, a navíc sovětské tanky, které republikánská armáda měla, jezdily na naftu. Po válce, když byl krajským tajemníkem, přijela do Brna polská delegace, která mu předala polský válečný kříž Virtuti Military. Vyznamenání dostal za službu ve Španělsku. A nedá se předpokládat, že by to bylo jen tak, z protekce. V dubnu 1938 odjel do Španělska podruhé, ale v červenci ho španělská strana poslala zpátky do Československa. Tak se vyhnul internaci ve Francii po stažení interbrigád ze Španělska. StB tyto skutečnosti, že nebyl internován a že ho Španělé poslali zpátky, využila jako důkaz jeho špionážního spojení. Po návratu ze Španělska už ve studiu nepokračoval a začal plně pracovat ve vedení mládeže a po Mnichovu pak v aparátu strany. Jeho spojení s komunistickou stranou tím bylo zpečetěno. Od té chvíle už pro něj nebyla cesta zpátky. Jak sám později, po válce, prohlásil, strana mu nařídila pracovat politicky a nestudovat. Po zatčení a odsouzení toho trpce litoval…

V období mezi Mnichovem 1938 a německou okupací v březnu 1939 se rozhodl emigrovat. Muselo mu být jasné, že jako Žid, komunista a příslušník interbrigád nemá šanci německou okupaci přežít. Zřejmě uvažoval o tom, že bude pokračovat v medicíně ve Velké Británii. Nechal si od univerzity vystavit potvrzení o studiu i s ověřeným překladem do angličtiny. Zda ho strana sama vybrala pro emigraci na Západ nebo zda se sám ucházel o „oficiální stranické“ vyslání na Západ, to nevíme. Ve svém životopise uvádí, že v únoru 1939 byl povolán do Paříže k Bruno Köhlerovi. Po návratu do Prahy ho KSČ 11. března 1939 poslala do emigrace. Zdá se, že využil svých kontaktů k tomu, aby se dostal z Československa. Do Anglie dorazil v den jeho rozpadu, 15. března 1939. Po příjezdu do Anglie pro něj nastaly všední dny a starosti, tak jako pro každého emigranta. Musel řešit, kde se ubytovat a kde sehnat práci nebo prostředky k obživě. Pokusil se získat informace o studiu medicíny, ale brzy zjistil, že by to nebylo jednoduché. Nedostal povolení ke studiu, ale i kdyby ho dostal, musel by pravděpodobně nejdříve prokázat dobrou znalost angličtiny a znovu složit všechny zkoušky za první čtyři roky studia. Navíc neměl žádné finanční prostředky. Rodina byla sice dobře situovaná, ale nacisté rodinný majetek arizovali. Emil Sling byl nacisty donucen prodat továrnu v Děčíně, ale nedostal za ni zaplaceno. Kartáčovnu v Nové Cerekvi vlastnili jeho bratři Ludvík a Gustav. Protože se arizaci bránili, byl Ludvík zatčen táborským Gestapem a v roce 1942 popraven. Jeho bratr Gustav zahynul v koncentračním táboře. Celkem měl Emil Sling dvanáct sourozenců. Bratr Egon zemřel ještě před válkou, ostatní zavraždili Němci během války. Veškerý majetek, který rodina vlastnila, byl arizován. Protože většina jejích členů byla usedlá v Sudetech, kde německé úřady přikročily k zabavování židovského majetku ještě před vypuknutím války, nemohl Otto očekávat, že by dostal finanční podporu z Protektorátu. Jestliže studium nepřicházelo v úvahu, zbývala mu práce pro stranu a v odboji proti nacistům, který se začal v Británii formovat. Protože pocházel ze Sudet a studoval na německé části Karlovy univerzity, byl zpočátku považován za německého uprchlíka z Československa. A tak se zapojil do komunistické skupiny vedené německým komunistou ze Sudet Gustavem Bauerem. V Británii tehdy existovala organizace British Committee for Refugees from Czechoslovakia (Britský výbor pro uprchlíky z Československa). Výbor zřídila britská vláda po německém záboru Sudet a jeho původním úkolem bylo pomáhat uprchlíkům při přesídlení do jiných zemí. Po 15. březnu 1939 nastala zcela nová situace. Peníze ve výši 4 miliony liber, které britská vláda na tyto účely vyhradila, byly britským ministerstvem financí zmrazeny, aby se nedostaly do rukou Němců. A tak nakonec v červnu 1939 vznikl Czechoslovak Refugee Trust Fund (CRTF, Fond pro československé uprchlíky), který později sehrál významnou roli v politických procesech v padesátých letech. StB jej označila za špionážní organizaci a pochopitelně každý, kdo pro něj pracoval, byl potenciální špion. Označení tohoto fondu za špionážní organizaci byla naprostá fantazie. StB jako důkaz jeho špionážního poslání předložila jeho stanovy, které Britové vydali při založení organizace. Kdokoliv, kdo alespoň trochu ovládá angličtinu, nenajde při jejich čtení žádný důkaz o špionážním poslání této organizace. O to ale StB nešlo. Dá se říci, že kdyby Trust Fund neexistoval, musela by si ho vymyslet, protože potřebovala předložit nějaké důkazy o špionáži. Je ale velmi pravděpodobné, že Trust Fund byl kontrolován agenty MI5, tedy britské kontrašpionáže. Žádný stát si nemůže dovolit, aby ponechal velký příliv uprchlíků zcela bez kontroly, a už vůbec ne v době, kdy se schylovalo k další válce. Existovalo reálné nebezpečí, že se německá výzvědná služba pokusí propašovat do Británie své agenty vydávající se za politické uprchlíky. Proto byla také řada uprchlíků internována jako enemy aliens (nepřátelští cizinci).

Vraťme se ale k otci. Na rozdíl od řady československých komunistů nebyl po příjezdu do Británie internován. StB to pak vydávala za důkaz jeho špionážního spojení s anglickou výzvědnou službou. Ale může pro to existovat i velmi prosté vysvětlení. Ne všichni emigranti, kterým se podařilo dostat do Británie, skončili v internaci, ale všechny sledovala policie a bezpečnostní složky (MI5). Do internace byli posláni jen ti, u kterých byl předpoklad, že by mohli být nepřátelskými agenty. Tehdy také došlo k setkání, které pak přispělo k otcovu zatčení o jedenáct let později. V dubnu 1939 dorazil do Británie Emanuel Voska, kterému se podařilo uprchnout z Československa.

Přijel do Londýna přes Paříž navázat kontakt s československým exilem. Voska byl zpravodajec a věděl, že existuje reálné nebezpečí infiltrace německých agentů do Velké Británie. Je zajímavé si přečíst výpověď, kterou učinil ve vězení 18. listopadu 1952. Kromě toho, že je to „zářný příklad“, jak se v roce 1952 „vyšetřovalo“, můžeme z této výpovědi získat užitečné informace. Jako každý emigrant sháněl otec kontakty, které by mu pomohly, a proto požádal Vosku o pomoc s navázáním kontaktu na Josefa Bělinu, sociálního demokrata a jednoho z vůdců československé emigrace. Podle Vosky se otec, považovaný za německého emigranta, chtěl dostat do české skupiny. Voska napsal Bělinovi doporučující dopis, který otci pomohl získat místo u výboru pro pomoc uprchlíkům. StB použila v roce 1950 jeho kontakt na Vosku jako důkaz špionážního spojení. Vosku zatkla StB v květnu 1950. Nějakou dobu po zatčení byl v jeho archivu nalezen dopis, který měl dokazovat špionážní spojení otce s ním. Dopis je zcela nezávadný, o žádnou špionáž v něm nejde. Navíc není jisté, jestli autorem dopisu byl skutečně on. Je sice zakončen „S pozdravem Otto“, ale byl psán na dopisním papíru Strand Palace Hotel, ve kterém Voska bydlel. Málokterý emigrant si mohl dovolit bydlet v tak drahém hotelu. A i kdyby se zavázal podávat Voskovi zprávy, psal se rok 1939 a Voska se zapojil do odboje vedeného prezidentem Benešem. To přece nemohla být zrada. Otec začal pracovat pro Czechoslovak Refugee Trust Fund, jehož vedoucí byla Anežka Hodinová-Spurná. Měl na starost ubytování emigrantů a později dostal za úkol zařídit jejich přeškolení. Zároveň měl zorganizovat mladé emigranty, a tak v červenci 1939 spoluzakládal Mladé Československo, organizaci, která tyto mladé Čechoslováky sdružovala a vydávala časopis. Patřili k ní mladí emigranti všech politických směrů, byla velmi ovlivňována komunisty, ale předsedou byl jmenován sociální demokrat Otto Falta, aby komunisté nebyli tak vidět. Politika, kdy byl do čela komunisty ovládané organizace dosazen „sympatizující“ nekomunista, byla v té době oblíbenou taktikou. Mladé Československo kromě vydávání časopisu pořádalo i kulturní a vzdělávací akce. Finanční příspěvek na časopis poskytovala československá vláda ze zvláštního fondu ministerstva zahraničních věcí. Peníze otci vyplácela sekretářka ministra Dr. Huberta Ripky. Pro StB to byl další „důkaz“ jeho špionáže. Díky tomu, že ovládal několik jazyků (češtinu, němčinu, francouzštinu a angličtinu), bylo pro něj snadné navazovat kontakty s různými skupinami emigrantů a Britů. Když britské úřady po vypuknutí války začaly internovat různé osobnosti (Karel Kreibich, Gustav Bauer, Otto Falta, Pavel Eisler a další), navštěvoval je ve vězení a s plnou vervou se pustil do kampaně za jejich propuštění. Snažil se kontaktovat každého, kdo by mohl pomoci – advokáty, poslance, církevní hodnostáře. Byl vždy ochoten pomáhat jiným, ať už se jednalo o lékařskou péči a o léky, kterých byl ve válečné Anglii nedostatek. Měl rád děti a toužil se stát dětským lékařem, ale to byl jen jeden z jeho životních cílů, kterého nemohl dosáhnout.

V létě 1939 se seznámil se svou budoucí ženou, Marian Wilbraham. Marian byla mladá britská komunistka pracující v organizaci britské mládeže, která se snažila pomáhat politickým uprchlíkům usadit se v novém prostředí a navazovat kontakty na skupiny emigrantů. Otec se tehdy pokoušel zjistit, kam by mohli mladí emigranti z Československa chodit plavat. V období mezi březnem 1939 a vypuknutím války v září 1939 byla totiž jejich situace zvlášť deprimující. Přišli do země, jejíž vláda v „zájmu míru“ obětovala jejich zemi Hitlerovi a ustupovala mu, jak jen to šlo. Navíc mnozí z nich neměli pracovní povolení, a tak byli plně závislí na dobročinnosti britských charitativních organizací a jednotlivců. Sdružování lidí a pořádání sportovních a kulturních akcí bylo tedy důležité, protože pomáhalo odvést jejich pozornost od depresivní situace. Otec se snažil sehnat bazén se vší energií. V listopadu 1941 se vzali. Matka napsala v roce 1968 knihu Truth Will Prevail (Pravda zvítězí), v níž vylíčila své životní zážitky v komunistickém Československu. Svého budoucího muže v ní popsala takto: I ti, kteří neměli rádi tohoto mladého energického muže, byli připraveni přistoupit na to, že ho nelze ignorovat. Pravda, mnohým vadil jeho přímočarý přístup k věci, když nesmlouvavě odmítl námitky, jestliže byl přesvědčen, že má pravdu. Ale často se nechali přesvědčit silou jeho argumentů a možná i proto, že ho nepodezírali, že jde o jeho osobní prospěch. Měl výbušnou povahu a občas jednal s lidmi nebo v dané situaci necitlivě, ale jindy projevoval vzácnou osobní sympatii a starost o kohokoliv v nouzi. Pro svou energickou povahu a umění přesvědčit lidi si vytvořil během válečných let v Londýně široký okruh přátel, ale také nepřátel. Díky tomu, že dokázal v relativně krátkém čase komunikovat v angličtině, stal se nepostradatelným při navazování a udržování kontaktů s Angličany. Bylo například třeba najít sponzory různých akcí, a to dokázal zařídit. Někteří ho oceňovali, jiní ale poukazovali na to, že si „monopolizuje“ styky s Angličany. Po válce řada jeho londýnských přátel pracovala v aparátu strany. Byli považováni za jeho spojence, na což nakonec doplatili. Mnozí byli v padesátých letech zatčeni a odsouzeni k dlouholetému vězení. Mimo jiné to byli Hanuš Lomský, Vítězslav Fuks, Mikuláš Landa a další. Na spolupráci s ním doplatil i Vilém Nový, šéfredaktor časopisu Mladé Československo, který měl tu smůlu, že v září 1939 společně s Hermanem Fieldem uprchl přes Polsko do Anglie. Nový byl zatčen jako jeden z prvních komunistů už v roce 1949 kvůli svému spojení s Noelem Fieldem. Do Československa se otec vrátil na jaře 1945 jako sekretář lékařské výpravy. Vilém Nový ve svém vyjádření k případu Šling popsal, jak k jejímu vyslání došlo. V roce 1944 vznikla v Londýně myšlenka pomoci osvobozeným územím Československa. Nakonec bylo rozhodnuto vyslat lékařskou výpravu. Přípravou bylo pověřeno ministerstvo sociální péče, vedené slovenským sociálním demokratem Jánem Bečkem. Komunisté neměli proti jejímu vyslání námitky. Podle Nového, výpravu organizoval prof. dr. Skládal, ale komunistům se nelíbil výběr dobrovolníků, protože prý politicky nevyhovovali. Ministr Bečko, byl nakonec přinucený ustoupit a zahrnout do akce i komunisty. Tak se stalo, že se otec stal koncem roku 1944 zaměstnancem ministerstva sociální péče a dostal za úkol uspíšit organizaci výpravy. Což také s energií sobě vlastní udělal. Spojil se nejenom s ministrem Bečkem, ale i s úředníky ministerstva zahraničí a s ministrem Ripkou. Výprava byla připravena k odjezdu 1. ledna 1945 a on byl jmenován jejím sekretářem i přes odpor části komunistického vedení (Hodinová, Nový a Valo). Tehdy se ještě nedalo cestovat přímo, a tak byla zvolena trasa Londýn – Teherán – Baku – Slovensko. V Baku se otec od výpravy odtrhl a odletěl do Moskvy. Pochopitelně že jeho cesta do Moskvy byla později prezentována jako jeho svévolné rozhodnutí. Dnes se dá těžko zjistit, jestli byl k cestě do Moskvy vyzván nebo jestli si ji zařídil sám. Pravdou je, že měla pro jeho další osud zásadní význam. Zřejmě tam bylo rozhodnuto, že bude zařazen do stranického aparátu a že se stane krajským tajemníkem v Brně. Možná že ho na místo krajského tajemníka určil až Slánský v Košicích, ale je jisté, že velkou roli v jeho jmenování sehrála Marie Švermová.

Bedřich Reicin napsal 4. Ledna 1951 dopis Bruno Köhlerovi o svých stycích se Šlingem a v něm mimo jiné uvádí, že ho potkal v dubnu 1945 v Košicích, když tam dorazila lékařská výprava. Otec mu prý sdělil, že byl na Slovensko poslán stranou, aby tam stranicky pracoval, a že dostane stranické poslání. Skutečně také krátce nato odjel na Moravu a stal se krajským tajemníkem v Brně. V této funkci setrval až do svého zatčení 6. října 1950. Brno bylo předposlední zastávkou na jeho cestě životem, kterou nastoupil jako mladý židovský chlapec. Dalšími stanicemi jeho pouti bylo vězení, soud na Pankráci a šibenice.

Foto: dům v Lipové ulici, který zakoupila rodina Schlingů v Teplicích po první světové válce.

2017

קהילה יהודית

Sociální služby

Sociální služby poskytované ŽO Teplice na registrovanou službu „Odborné sociálního poradenství „ , Projekt NFOH –„ Péče“ a financování sociální služby pro 1.generaci organizací Claims Conference jsou pod pečlivým drobnohledem.

V letošním roce provedl kontrolu financování Odborného sociálního poradenství Krajský úřad Ústeckého kraje, kontrolu financování prostřednictvím Claims Conference provedla Federace židovských obcí ČR s pracovníkem CC z Izraele a kontrolu financování projektu NFOH provádí průběžně administrátor NFOH. Kontroloři konstatovali, že sociální služba ŽO Teplice je na vysoké úrovni a nebyly zjištěny žádné významné nedostatky. Děkujeme našim sociálním pracovnicím za dobře odvedenou práci.

Michael Lichtenstein – místopředseda ŽO Teplice

Zprávy z představenstva

Představenstvo se na svých pravidelných zasedáních zabývalo běžnou agendou a organizaci života na obci.
Zvláštní pozornost byla věnována:

- Dokončení projektu „ Obnova ohradní zdi v Letově“ .
- Dokončení všech plánovaných akcí letošního roku“.
- Přípravou shromáždění členů ŽO Teplice v listopadu 2017.
- Prodejem rekreačního zařízení Severka v Háji pod Klínovcem.
- Přípravou svátků realizovaných ŽO Teplice ve 4.čtvrtl.2017 (Šabat, Chanuka atd.).
- Přípravou projektu VNM Teplice a Chomutova „ Je Chanuka Vašim svátkem – Svátek světel“.
- Přípravou vysokých svátků.
- Přípravou pro poležení 30 ks „ Kamenů zmizelých – Stolperesteine“.
- Přípravou návštěvy velvyslance státu Izrael v Teplicích.

Gratulace Janě Urbanové

Židovská obec Teplice blahopřeje paní Janě Urbanové k významnému jubileu.
Ad meea veesrim šana přeje Židovská obec Teplice

Sufganiot

Zkuste si připravit tyto židovské koblihy

2 balíčky sušeného droždí, 4 lžíce pískového cukru, 3/4 hrnku vlažného mléka, 2 a 1/2 hrnku polohrubé mouky, 2 žloutky, špetka soli, 1 lžička skořice, 40g změklého másla, rostlinný olej, ovocná zavařenina

Postup
Nejprve rozpustíme kvasnice a 2 lžíce cukru v mléce a necháme vzejít kvásek. Prosejeme mouku a nasypeme ji na vál. Uprostřed uděláme důlek, nalijeme kvásek, přidáme žloutky, sůl, skořici a zbývající cukr. Dobře propracujeme. Přidáme máslo a zpracováváme těsto, dokud není hladké a pružné. Poté těsto dáme do mísy, přikryjeme a necháme přes noc v ledničce. Na vál nasypeme trochu hladké mouky a rozválíme těsto na zhruba centimetrovou tloušťku. Pomocí sklenice vykrájíme kolečka, překryjeme je utěrkou a necháme ještě 15 minut vykynout. V ruce vytvarujeme kouli, do jejíhož středu jsme zapracovali trochu marmelády. V hluboké pánvi rozpálíme olej a vkládáme do něj koblihy. Když jsou z jedné strany dohněda osmažené, obrátíme je. Když jsou hotové, krátce je ubrouskem vysušíme a obalíme je v pískovém cukru.

Narozeniny členů Teplické židovské obce

pan Wiener Kurt, nar. 6.10. - 80 let
Merta Vojtěch, nar. 24.10. - 21let
paní Čapková Lenka, nar. 04.11. - 39 let
paní Urbanová Jana, nar. 10.11. - 80 let
paní Anna Bírková, nar. 2.12. - 55 let
pan Jiří Merta, nar. 04.12. - 24 let
paní Alice Sikytová, nar. 5.12. - 53let
paní Renata Drechslerová, nar. 11.12. - 86 let
pan František Váňa, nar. 27.12. - 45let

Mazal tov do Mostu

Dne 8. kislevu 5778 (25. listopadu 2017) se narodila naší člence Terezce Skálové a Pavlu Skálovi dcera Ráchel.
Šťastným rodičům přeje celá teplická kehila „Mazal tov!“

Vydavatel: Židovská obec Teplice, tel.: 417 635 073, e mail: kehila@volny.cz, www.kehila-teplice.cz | MK ČR E 17562
Za přispění města Louny, města Krupka a Dubí, města Kadaň a Statutárního města Teplice, Statutárního města Mostu.